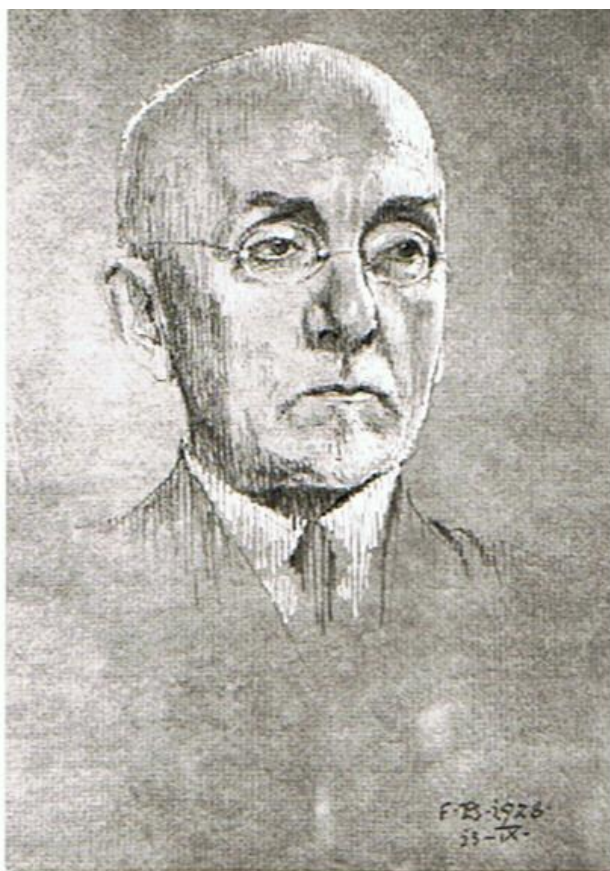

BULLETIN

Společnosti Otokara Březiny

55

Jaroměřice nad Rokytanou
BŘEZEN 2011

Znamení duše

Otokar Březina

Mystické znamení duše, setkání spřízněných paprsků dvou,
Tvůj úsměv, umdlený, zemřel dávno před smrtí tvou;
Jsou rytmy zádumčivých písní, jež po léta v duši mi zní,
A úsměv tvůj, svatá, uhasne jen se zářením teskným mých dní.

Tvůj úsměv! V něm smutek a rozkoš se zlíbaly v omamující žeh,
Na cestu tvých pohledů lilie házel a házel a tušení vonný dech
Z něj sálal, duše zardíval touhou a světla jak jiskřivý pel
V slov tajemným šeru a v myšlenek prodloužených stínech se chvěl.

Nikdy nezřel jsem ženy, jíž z tváří svítil by úsměv jak z tvých,
A kdybych ji uzřel, květen bolestné lásky v má okna by dých,
Z něj přijal bych úzkost tvé duše, bloudící v neznámou dál,
Jak otráven sladkostí polibku, jež bych se utrhnout bál.

— —

POHŘEB OTOKARA BŘEZINY

Na pohřeb se sjelo do Jaroměřic mnoho škol, spisovatelů a občanů. Byl jsem nesmírně šťastný, že jsme viděl zblízka Karla Čapka, Viktora Dyka a řadu dalších, včetně také některých tehdejších ministrů.

Školy a občané lemovaly ulice, kudy měl smuteční průvod procházet. Do kostela se vešlo málo lidí. Nejprve to bylo pro zvané. Stál jsem na okraji chodníku, když šel průvod. Říkal jsem si, že určitě půjde za rakví řídící učitel František Bauer, který studoval s Březinou na reálce v Telči a byli přátelé. Bauer se narodil v Martínkově. O tom píše na počátku paměti.

Když se průvod přiblížil s rakví až ke mně, vystoupil jsem z chodníku a otázel se jednoho ze starších mužů, který šel za rakví, který je zde řídící Bauer. Odpověděl: „To jsem já“. Sám jsem řekl, že jsem z Martínkova a že jsem ho chtěl vidět. Řekl mi, abych šel s ním, pak že si promluvíme. A tak jako jediný mladík jsem šel mezi spolužáky Mistra Březiny, a to ve světlých šatech. Všichni byli v černém. Tak jsem se také dostal na hřbitov. Tam školy nepustily, poněvadž by se tam nevešly. Nad hrobem promluvil spisovatel Jakub Deml – přítel Březinův. Náhrobek pak vytesal sochař Bílek, jehož oltář s křížem je na Hradě ve Svatovítském chrámu.

Nová senzace na gymnáziu. Valíček, který má mít spálu, jde na pohřeb Březiny, a to ještě jde za rakví až ke hrobu. Na hřbitov se totiž dostal jen ředitel dr. Fišer a prof. Jech, přítel Březinův. Když přišel do třídy prof. Pavlík, zakvílel: „Valíčku, divili jsme se ve sborovně, že vy, jako nemocný, jste byl na pohřbu, a to ještě rovnou za rakví mezi spolužáky Březinovými. A jako jediný student jste byl u hrobu. Jak je to možné“. „Pane profesore, patřil jsem mezi nejbližší Mistra Březiny“. Oktáva ihned, ano to je pravda. Někdo tam dokonce zavolal: „To byl utajený syn Mistra“. Oktáva měla zase legraci.

MUDr. František Valíček rukopis „Paměti mého života“ (kolem roku 1975)

Za Jakubem Demlem přišel biskup,

nutno dodat, že v osobě světícího biskupa českobudějovické diecéze Mons. Pavla Posáda se nejednalo o nadsázku, což potvrdila slova jeho homilie při slavnostní a vzpomínkové mši sv. k 50. výročí úmrtí kněze, básníka a spisovatele Jakuba Demla v tasovském kostele sv. Petra a Pavla, kterou 20. února Mons. Pavel Posád celebroidl spolu s ostatními kněžími. Jeho setkání s dílem Jakuba Demla bylo podobné setkáním těch, kterým se Demlovy knihy staly osudem.

Slavnostní atmosféra mše gradovala básní Jakuba Demla Až budu umírat a silný zážitek umocnil pěvecký sbor katolického gymnázia, který zazpíval i u hrobu. Mrazem a větrem se nesla modlitba Otče náš a nedávno rozkradená část hrobu Jakuba Demla evokovala slova sv. evangelia podle Matouše, které se při mši četlo – jediná zbraň jak bojovat se zlem je dobro.

Po mši sv. si mohli účastníci vzpomínkového odpoledne prohlédnout výstavu rukopisů, dopisů a fotografií Jakuba Demla, jeho rodiny a nejbližších přátel v zrekonstruované kapli sv. Michala, zpřístupněnou zahradu Demlovy vily v Bosně, Literární památník Vysočiny ve staré škole a tamtéž si návštěvníci mohli projít Cestu světla, inspirovanou Demlovou knihou První světla a připravenou v ateliéru Štěpána Axmana občanským sdružením Slepíši, kde získávají nevidomí zkušenosti s modelováním z keramické hlíny. Nakonec kroky všech směřovaly do sokolovny, kde vzpomínkové odpoledne pokračovalo dalším programem.

Kulturní pásmo Pocta Jakubu Demlovi začalo po krátkém úvodu Radovana Zejdy hudebně dramatickým ztvárněním Mých přátel profesorkou K. Zezulovou a spol. – konzervatoř Brno, ve kterém došlo ke šťastnému spojení hudby, zpěvu, recitace a tanečků malých dětí – květin z místní školy. Pořad pokračoval dramatizací Cesty na Svatou Horu studenty JAMU Brno a Dopisy Jakuba Demla přáteli Josefem Ševčíkovi sestavenými studenty FF UK Praha pod vedením jejich profesorky Daniely Iwashity.

Dva dosud nepublikované Demlovy dopisy přednesla jeho praprapraneteř. Celé odpoledne uzavřel Demlův dopis Jaroslavu Krulovi, vracející nás opět k jeho náhrobku na hřbitově, který přečetl P. Pavel Kryl.

Bohaté občerstvení a nabídka knih v přestávce odpoledního programu byly vítaným osvěžením, které umocnilo celkovou atmosféru setkání s Jakubem Demlem, pořádaného obecním a farním úřadem v Tasově ve spolupráci s Katolickým gymnáziem v Třebíči.

Karel Pavlíček

— —

Jakub Deml (+10. února 1961)

UŽ KOLIK DNÍ

pět tisíc lidí

na poušti poslouchá Mistra.

Nebylo slýcháno,

co je tu hlásáno,

co vidí oči, co mluví ty rty.

(Chór: Měl bys to slyšet i ty)

Vysoké nebe, hory a jezera,

není v tom mezera:

rorejsi, vlaštovky,

je jich tu na stovky,

supi a kondoři,

ba i ty myši

jen o tom hovoří,

co tady slyší.

(Chór: Měl bys to slyšet i ty)

Láska zde obzírá ze své říše

krajinu, bytosti,

vábí je výše,

snad je i pohostí.

(Chór: Quinque panes, duos pisces)

Pocta Jakubu Demlovi v Tasově při příležitosti 50. výročí jeho úmrtí

V neděli 20. února 2011, mu přišli vzdát poctu lidé ze všech míst naší vlasti.

Podle ohlášeného programu jsme očekávali mši, pak položení kytky na hrob, případně recitační pásmo z jeho díla. Vše proběhlo ale naprosto jinak, než jsem si představovala! Překvapilo mě, že tasovský kostel byl nabitý k prasknutí, atmosféra velmi slavnostní – biskup Pavel Posád mluvil o knězi a básníku Jakubu Demlovi způsobem, který musel v každém posluchači vzbudit zájem. Svoji řeč ukončil biskup slovy: „Jsem rád, že jste přišli, je na vás vidět, že víte, proč tu jste.“ Při mši vystoupil i pěvecký sbor Katolického gymnázia Třebíč – byl nám dopřán zážitek, na který se nezapomíná.

Následoval pietní akt u hrobu básníka s krátkým liturgickým obřadem. V promluvě bylo připomenuto ukradení měděných částí pomníku, zhotovené ak. sochařem Jaroslavem Krulou z Jaroměřic nad Rok. Tak byla také ohlášená sbírka na obnovu poničeného pomníku.

Po pietním aktu byla příležitost k prohlídce krásné a cenné výstavy, dokumentující život a dílo básníka, instalované v kapli pod kostelem. Nebylo možné vynechat Bosnu s vilou J. Demla. Škoda jen, že nebyla přístupná alespoň zahrada.

Dokořán a mile zvoucí však byly dveře místní Sokolovny, kde se od 17 hodin konalo pásmo nazvané Pocta Jakubu Demlovi. Lidé, kteří naplnili sál do posledního místečka, také dobře věděli, proč tu jsou. Na začátku promluvil krátce Radovan Zejda. Mimo jiné řekl, že Jakub Deml toužil napsat takové dílo, které by nepozbylo smyslu, ať už čtenář začne číst z kteréhokoliv jeho místa, stejně jako při četbě bible. Pak jsme v podání profesorky Zezulové z brněnské konzervatoře vyslechli pásmo na námět Demlovy knihy Moji přátelé, následovalo dramatické zpracování Cesty na Svatou horu, v němž se nám představili studenti JAMU. Vrcholem slavnostního odpoledne byla četba Demlových dopisů příteli Josefu Ševčíkovi do Babic, kterou uvedla Daniela Iwashita a již se ujaly editorky této korespondence Iva Mrázková a Šárka Kořínková se svými kolegy z FF Univerzity Karlovy v Praze. Tuto korespondenci vydalo nakladatelství Dauphin pod názvem Carissime, kde se touláte r. 2010 a dnes je téměř rozebraná. Věřte, je to vzrušující číst korespondenci mezi Jakubem Demlem a Josefem Ševčíkem, která byla

uspořádána pod vedením Daniely Iwashity. Dozvíte se zde mnohé a k mnohému vás ten svazek vybídne, poznáte zde mladého Demla-poutníka, jak jej nazvala paní Iwashita a toužíte poznat jej více skrze jeho dílo. Básník Jakub Deml, který tolik miloval svůj rodný Tasov, své útočiště a slouží mu i po smrti. S jeho jménem je Tasov neodmyslitelně spjatý a všichni sem jezdí hledat „*to místo na zemi zrovna uchystané pro zjevení krásných a dobrých duchů.*” Zbývá

poděkovat organizátorům: Obecnímu úřadu Tasov, Farnosti Tasov a Katolickému gymnáziu Třebíč a také všem, kteří připravili program, který připomněl osobnost a dílo Jakuba Demla, dílo, které je nadčasové, inspirativní a v řadě textů neskutečně krásné tak, že musí oslovit každého.

Použita krácená zpráva M+M Svatošovi

Celá zpráva na: <http://svatosovi.bloguje.cz/>

Jedna méně známá fotografie z výstavy, u které je popisek: Návštěva prezidenta T.G. Masaryka ve Velkém Meziříčí 17. 6. 1928

U fotografie je další informace: Při oficiální návštěvě Velkého Meziříčí ještě před příjezdem k čestné tribuně spatřil TGM v zástupu P. Jakuba Demla a Otokara Březinu, nechal zastavit a šel je pozdravit. (Březina stojí po pravici Demlově.)

— —

Báseň z Triptychu, autorem datovaná 7. 9. 1960

Vladimír Binar ve své vynikající knize „ČIN A SLOVO / kniha o Jakubu Demlovi“ píše:

Demlova básnická činnost, jejímž předmětem není dílo, ale člověk vydaný na pospas sám sobě, odhalování jeho smyslu v sobě samém souběžně s otvíráním světa pro člověka, jej spojuje vnitřně s Vladimírem Holanem.

Dále uvádí úryvek z dopisu Jakubu Demlovi ze 17. listopadu 1960:

Drahý otče, drahý Básníku, za Triptych a Vaše slovo se neděkuje, za to se líbá ruka. Ale mám na to právo u Vás, štvaného po celý život a nakonec opuštěného? Máte z čeho žít, stará se někdo o Vás? Nejde mi to z mysli, což teprve ze srdce, i když je na život choré a na smrt zdravé...

Dokořán

Váš Vladimír Holan

— —

Krajiny Anny Pammrové

První poschodí Moravské zemské knihovny v Brně se stalo jakousi malou galerií, kde lze zhlédnout leccjakou zajímavou výstavu. Po prezentaci ilustrací Jana Zrzavého návštěvníky zaujala výstava nazvaná *Krajiny života Anny Pammrové*, uspořádaná uvedenou knihovnou a Společností Anny Pammrové. Konala se ve dnech 4. až 28. února 2011. Na jedenácti výstavních panelech byly instalovány

fotografie bývalé geoložky Milady Škárové, která na nich zachytila dvaadvacet míst ze Žďárcka a Náměšťska, spojených se životem zmíněné Březinovy přítelkyně.

Doktorka Škárová má k těmto místům namnoze osobní vztah, neboť ve Žďárci na Tišnovsku vyrůstala. Objekty jejích snímků tvořily nejprve myslivna Kozínek a Jasenice, kde Pammrová trávila dětství. Pak přišel na řadu Jinošov a zdejší dům stolaře Gottharda, ve kterém Březina bydlel a v němž se také s Pammrovou poprvé setkal. Milada Škárová dále zájemcům nabídla fotografie Náměště nad Oslavou, Sedlce, Hartvíkovic, Jaroměřic nad Rokytnou a samozřejmě i Žďárce. Byly to působivé snímky různých památek a hlavně přírody, a to ve všech ročních obdobích. Provázely je patřičné popisy a citáty: jedním z nich byl například záznam Almy Křemenové, evokující Březinovu a Demlovu návštěvu u Anny Pammrové v roce 1927.

Součástí brněnské výstavy byla i malá knižní expozice. Byly na ní vystaveny Pammrové knihy (*Antieva, Zrcadlo duše, O mateřství a pamateřství*) a překlady (Camille Flammarion: *Výlety do nebe*), práce Vlasty Urbánkové (*Zářivá samota, Navštivte mne s podzimem*), jakož i Věstník Společnosti Anny Pammrové. Autorce fotografií i oběma pořadatelským subjektům patří velký dík!

(jp)

Přítel Otokara Březiny

Matěj Lukšů se narodil stejně jako jeho pozdější přítel Otokar Březina v roce 1868. Zatímco básníková kolébka stála v Počátkách, Lukšů přišel na svět 20. ledna v Třeštici u Třeště.

Roku 1889 nastoupil jako učitel do Staré Říše, pak přešel do Krasonic a posléze se stal správcem jednotřídky v Chlumci u Dačic. Tam za ním docházel Josef Florian, s nímž se sblížil již ve Staré Říši. Jím vydávané knihy se mu staly zdrojem poučení a radosti. Jejich prostřednictvím navázal Lukšů i kontakt s Březinou, což dosvědčuje vzájemná korespondence.

Matěj Lukšů se stal roku 1818 ředitelem dívčí měšťanské školy v Jaroměřicích nad Rokytnou a krátce na to školním inspektorem na okrese moravskobudějovickém. Byl jedním z nenápadných

pracovníků, o nichž širší veřejnost neví, ale na nichž stojí kultura každého národa.

O tom, jak si ho Březina vážil, svědčí i fakt, že ho ve své závěti pověřil spolu s Emanuelem Chalupným uspořádáním své pozůstalosti, čemuž se Lukšů s pečlivostí sobě vlastní věnoval. Spolu s Chalupným v roce 1930 připravil k vydání esej z rukopisné Březinovy pozůstalosti Dílo smrti, který vyšel jako příloha časopisu Nová Říše.

K 80. výročí úmrtí Matěje Lukšů, které připadlo na 15. březen, sestavil jeho pravnuk David Lukšů spolu s Alešem Palánem knihu Rozsvítil pro mne, v níž jsou poprvé publikovány deníkové zápisy Matěje Lukšů, které si zaznamenával po dobu několika desetiletí až do své smrti. Hlavní pozornost věnovali editoři poznámkám ze setkávání s Otokarem Březinou, jež dokonale ilustrují spolu s fotografiemi vzájemné vzácné přátelství.

Pavel Kryštof Novák

Matěj Lukšů

15.12.2010 Hradec Králové

Dobrý den,

již delší dobu přemýšlím, že vám musím napsat o svém nevšedním a bezpochyby nejhlubším emociálním zážitku z dovolené, který mě nečekaně překvapil a potěšil na půdě vašeho muzea v Jaroměřicích.

V době své dovolené na začátku července jsme při toulkách okolím Jaroměřic víceméně náhodně prošli městem a viděli upozornění na vaše muzeum. Oproti navštěvovanému zámku mi připadalo trochu jako Popelka, o kterou běžný turista zavadí pro nedostatek barevnosti jen letmo a spěchá dál za něčím výraznějším. Jen ze zvědavosti, nic převratného neočekávaje jsme vstoupili do nenápadné budovy. Jak překvapivé, že místo očekávaných zaprášených rekvizit a strohého výběru vstupného jako se k mé nelibosti již dlouho děje v obou cenných a významných expozicích v nedalekých Ivančicích, na nás zde čekala otevřená náruč plná živých zajímavých informací, které nám byly předány beze spěchu, nervozity, že už končí pracovní doba nebo že pracovníci v kultuře mají malý plat.

Teprve když se nás ujala milá paní průvodkyně, bylo jasné, že na takový zážitek už nikdy nezapomenu. Nejen že se mi přirozeně propojily kusé sesbírané školní informace o Otokaru Březinovi, ale velmi zasvěcený výklad nám dal nahlédnout i do hloubky duše této záhadné, silné a přesto velmi skromné osobnosti. Rovněž jsme získali ucelený obraz o Březinových přátelích, zejména mém oblíbeném Františku Bílkovi a dalších tehdejších zajímavých osobnostech. Paní průvodkyně, na jejíž jméno si bohužel nevzpomínám, nám o Březinově životě vykládala tak, že bych klidně uvěřila, že patří do rodiny a ještě nedávno s ním mluvila. Možná nejste pokrevní příbuzná, ale jste jistě z rodiny nás, kteří kulturu všeobecně vnímají velmi citově a intenzivně a nedají se lehce strhnout úprkem konzumu, ale jsou schopni cítit daleko hlubší hodnoty a snaží se předávat jejich vnímání dál. Tušila jsem, že bez pochopení minulosti nemáme budoucnost, ale v Jaroměřicích v muzeu i na hřbitově u Březinova pomníku jsem o tom přestala pochybovat.

Pro toto všechno vám chci upřímně poděkovat za vaši poctivou mravenčí práci a osvětu, kterou i v době krize, daleko od Prahy,

dotací, fondů a kšeftování s uměním poctivě předáváte a zaséváte zrnka poznání s nadějí, že některé padne na úrodnou půdu. U mě se vám to podařilo. Ve svých 45 letech jsem se poprvé dobrovolně začetla do Březiny, trochu doplnila ušlé vzdělání a ještě totéž v náznaku „vnutila“ svým dcerám.

Děkuji, pracovníci muzea a Společnosti Otokara Březiny, jejichž bulletiny a internetové stránky jsem od té doby již několikrát s upřímným zájmem pročítala - zapsali jste se do mé paměti na dlouhou dobu.

(A.M.)

— —

Naši významní jubilanti - zakládající členové SOB

Vážení a milí přátelé a naši jubilanti, je nám ctí a velkým povzbuzením, že jste se stali členy Společnosti Otokara Březiny hned při jejím obnovení v roce 1990. To je pro nás velkou morální podporou. Z celého srdce blahopřejeme k Vašemu životnímu jubileu i touto cestou. Přejeme Vám pevné zdraví a hodně tvůrčích úspěchů.

Za výbor SOB Jiří Höfer

Jiří Bělohlávek (*24.2.1946)

je přední osobností mezi českými dirigenty. V roce 1970 zvítězil v celostátní soutěži mladých dirigentů a stal se dirigentem-asistentem České filharmonie. V roce 1971 byl finalistou Mezinárodní dirigentské soutěže Herberta von Karajana. Úspěšně působil ve Státní filharmonii Brno, Symfonickém orchestru hl. m. Prahy FOK (1977–89), **Od roku 1973 pravidelně hostoval s Českou filharmonií v Praze i v zahraničí, od r. 1981 byl stálým dirigentem filharmonie a v letech 1990 až 1992 zde působil jako šéfdirigent. Jiří Bělohlávek tak navázal na slavné tradice dirigentů ČF V. Talicha, K. Ančerla, R. Kubelíka a V. Neumanna. V roce 1994 založil**

Pražskou komorní filharmonii, která se vypracovala ve špičkové těleso. V letech 1995–2000 působil jako hlavní hostující dirigent BBC Symphony Orchestra London, jehož je dodnes šéfdirigentem. Od roku 1995 je profesorem na pražské AMU. Řadu let je hostujícím dirigentem Národního divadla v Praze. Jiří Bělohlávek úspěšně hostoval u nejvýznamnějších světových orchestrů po celém světě. Koncem r. 2010 byl jmenován šéfdirigentem [České filharmonie](#), funkce se ujme příští rok.

Ve světě patří mezi nejrespektovanější osobnosti české hudební scény.

Petr Holman (*17.4.1951)

je čestným předsedou SOB od jejího obnovení v r. 1990.

Nejvýznamnější znalec a nejobětavější badatel a editor Březinova díla, literární historik, indolog a úspěšný hudebník. Březinovo dílo vykládá jako jeden z vrcholů českého písemnictví vůbec. Jeho zájem o Otokara Březinu se datuje do začátku 70. let, kdy také začala jeho úžasná sběratelská a badatelská práce, která vyústila vydáním celé řady knih, z nichž **nejcennější je jistě dvousvazkové dílo oceněné i cenou MAGNESIA LITERA „Otokar Březina - Korespondence.“** V tomto díle je více jak 30 let nezištné sběratelské a badatelské práce. Jeho stěžejní práce, šestisvazkový **Frekvenční slovník básnického díla Otokara Březiny**, je v české literární vědě ojedinělým pokusem interpretovat jazyk literárního díla prostřednictvím matematické lingvistiky. Mnoho cenných dopisů zachránil, mnoho textových materiálů zpracoval k vydání. O Březinovi napsal také řadu studií, především o jeho korespondenci a esejistice (tři vyšly knižně ve výboru Březiniana) a kompletní Březinianu má připravenou k tisku. Jako editor zpracoval příspěvky a doplnil sborníky ze tří symposií o O.B.

Po roce 1990 byl odborným asistentem na katedře české a slovenské literatury FF UK. **Působil jako hostující profesor Fulbright Commission, Stanford University a Northwestern University v USA a na University of Delhi v Indii, kde vyučoval českému jazyku a literatuře.** Pracoval v ÚČL AV ČR. Nyní je zaměstnán v Indologickém semináři Ústavu jižní a centrální Asie FF UK. Je nositelem zlaté pamětní medaile Otokara Březiny a pamětní medaile Spol. Anny Pammrové.

Je potřeba připomenout, že mimořádně cenná a rozsáhlá práce Petra Holmana ještě čeká na odpovídající společenské ocenění.

Petr Holman: Bibliografie

Mimo uvedené uspořádal a vydal Dopisy O.B. F.V.Krejčímu z let 1894–97 (1986), O.B. v dopisech za války a po ní (1988); O.B.: Svítání na západě, Stavitelé chrámu, Ruce. Tři dochované rukopisy básnických sbírek O.B. (faksimile, 1988; r.2002 doplněno o faksimile nově nalezeného rukopisu Větrů od pólů); O.B. : Fragmenty (objevené rukopisy z básnickovy pozůstalosti, 1989, 2. a 3. opravené vydání 1990); Dva dopisy O.B. nezjištěným adresátům (faksimile + přepis, 1990); B. neznámé studentské verše (faksimile, 1991); F.X. Šalda O. B. (1991); O.B.: Dokumenty (faksimile, 1991); Dodatky k Úlomkům hovorů O. B. (1994); O.B. a krásná kniha (1994); A. Pammrová: Anagogické meditace. K snazšímu pochopení poezie B. podává Alfa (1995); O.B.1868–1998, 1929–1999 (1999; I–Úvod, II –Věnování J. Demla O.B., III–E. Chalupný o O.B. 1902–1970 /bibliografie/, IV –O. Králík o O.B. 1929–70 /bibliografie/); Z dopisů S. Vodičky 1973–82 (2000); F. Jech: U Březiny (z rukopisu F. Jecha, který jeho dědicové darovali Muzeu O. B.) (2001); E. Lakomá: Jinou cestou, Život a sen, Pravda a sen, Rozmluva básníka se ženou, Zrcadlení v hloubce (2002); Pro Český rozhlas připravil pořady o české literatuře a indické hudbě (mj. S Petrem Holmanem do Indie i za O.B., Tradiční taneční hudba Urísy, Lidová hudba Rádžastánu, Indická instrumentální hudba, Housle v jihoindické hudbě aj.), podílel se též na vydávání některých Významných děl klasické hudby. Zážitky z cesty do USA reflektuje v deníkovém záznamu Z cest... , v němž spíše esejisticky a s ironickým nadhledem vypovídá o své cestě z chicagských ulic, muzeí a koncertních sálů New Yorku až do ticha benediktinského kláštera. Přispívá do časopisů: Aluze, Box, Bulletin SOB, Bulletin Spol. A. Pammrové, Česká literatura, Host, Jihlavské listy, Kmen, Kurýr Odeonu, List pro literaturu, Literární měsíčník, Logos, Naše řeč, Proglas, Sborník Kruhu přátel českého jazyka, Studentské listy, Typografia, Umění a řemesla, Zprávy Spolku čs. bibliofilů, Železnobrodský zpravodaj aj., ze zahraničních do Wiener slawistischer Almanach.

Jiří Kuběna (*31.5.1936)

vlastním jménem **Jiří Paukert**. Patří mezi nejvýznamnější české básníky, od počátku 60. pomáhal čelit snahám o likvidaci Muzea Otokara Březiny. Podílí se na činnosti SOB, jejímž je čestným členem od roku 1990 a uznávaným organizátorem kulturního života v Brně, na Bítově i jinde.

Dětství prožil v Praze v Dejvicích, od roku 1948 žil v Brně, kde po maturitě vystudoval dějiny výtvarného umění a klasické archeologie, promoval 1959. 35 let působil na Krajském středisku památkové péče v Brně, od roku 1994 jako kastelán státního hradu Bítova. Zasloužil se o to, že Muzeum O. Březiny nebylo v šedesátých letech zlikvidováno Místním národním výborem a po r. 1990 přispěl k obnově zdevastovaného Muzea.

R. 1991 se podílel na založení společnosti Dědictví J. Demla a s J. E. Fričem inicioval založení nakladatelství Votobia a později Vetus Via. 1990–1991 byl mimo zaměstnání redaktorem revue Proglas, v letech 1992–1998 šéfredaktorem revue Box.

Jiří Kuběna: Bibliografie

Audience U Papeže (1966); List Josefu Palivcovi (1967); Tanec vážky (Divadlo hudby Olomouc, 1990); Moře v úplňku (1991); Láska Boha I Člověka (1991); Zpívající voliéra (1996); Paní Na Duze (1998); Žízeň hvězdy jitřní (2000); Hledá Se Micimaus Aneb Baron A Jeho Lvice. Paměť Básníka (2006). Výbor: Nelítostné zastaveníčko (1968; 94); Krev Ve Víno (95). **Souborné vydání: Dílo Jiřího Kuběny** (svazky I–V v nakladatelství Vetus Via, svazek VI v nakladatelství Host, v autorově redakci: Jižní Kříž. Dílo II, 1998; Matka Zjevení. Dílo III, 2002; Juvenilia. Jiný Vesmír. Dílo I/1, 2003; Juvenilia. Země Nikoho. Dílo I, 2003; Doryforos I Ganymedes. Dílo IV, 04; Blíženci V Krvi. Dílo V, 04; Ukřižování Vína. Dílo VI, 09). Příspěvky ve sbornících a almanaších: Život je všude (poprvé v samizdatu 1956, 2005); Podoby 1 a 2 (1967 a 1969); Hommage a Mikuláš Medek (Paříž, Tökendorw, Vídeň 1976), Na střepech volnosti (Mnichov 1989, poprvé v samizdatu 1987); Bítov I a II (1991); Netřesk 2 (1995); Ryby katedrál (2001); Báseň mého srdce (2005); Po městě, jež je mi souzeno (2007).

Uspořádal a vydal: Tempo (vlastním nákl., 1968); J. Deml: Poslední verše (1998); Anna Pammrová: Divočinu slov mi nech (2000).

Přispíval zejména do těchto časopisů: Tvar, Sešity pro mladou literaturu, Střední Evropa; po roce 1989 do deníků a časopisů Souvislosti, Proglas, Host, Box, Katolický týdeník, Literární noviny, Lidová demokracie, Literární týždenník, Slovenské pohľady, Brněnský večerník, Prostor Zlín, Rovnost, Ateliér, Lidové noviny, Právo, Tvar, Revolver Revue aj.

V nejrůznějších samizdatových aktivitách Kuběna působil od roku 1953: mj. redigoval sborník Tauros (1974), časopis Box (1988–89) a podílel se i na brněnské verzi revue Střední Evropa.

V samizdatu vydal sbírky básní Zpívající voliéra (1953), Jiný Vesmír (1955), Maškaráda (1956), Andělská Sousedství (1956), Základy Geometrie (1956), Země Bohů (1957), Unalektika (1958), Infračervený Rub (1958), Zelené Července (1958), Vně (1959), Den (Torsa) (1960), Písně S Ruměncem (1961), Země Nikoho (1961), Král Midas (1962), Krev Ve Víno (1963), Jižní kříž (1964), Kříž dona Juana (1964); Matka Zjevení (1965), Život Iškariotský (1966), Jeden Všech Srdcí V Pravdě Srdce Zpěv (1966); Doryforos (1971), Ganymedes (1971), Čtyři luky Apollónovy (výbor, 1976), Dům Vína (1979), Jazyk U Vytržení (výbor, 1982), Víno Noe (1982), Blíženci V Krvi (1984), Hvězda a Kříž (výbor, 1986), Žízeň hvězdy jitřní (1986), Jiný Vesmír – Juvenilia 1 (výbor, 1988), Oheň I Víno (1988), Krev A Voda (1988), Ukřižování Vína (1989) a esej Setkání s Duhou aneb Božská zpozdilost Orfeova (1978). Přispěl do samizdatových sborníků Texty přátel I (1972), Pohledy 1 (ed. V. Havel, 1976), Opsáno pro přátele (ed. J. E. Frič, 1986), Na střepech volnosti (1987).

Od roku 1953 byl členem literární skupiny „šestatřicátníci“ (Václav Havel, Josef Topol, Pavel Švanda, Věra Linhartová, Viola Fischerová aj.). Roku 1966 vznikla neoficiální Společnost přátel Jiřího Kuběny (Václav Havel, Jan Koblasa, Věra Linhartová, Josef Topol), která uspořádala dva večery z jeho poezie (1966, 1967). Martin Dohnal zkomponoval symfonii Žízeň Hvězdy Jitřní na texty stejnojmenné knihy J. Kuběny (poprvé uvedeno 1998). S Martinem Pluháčkem-Reinerem uspořádal šest ročníků celostátního setkání básníků na hradě

Bítově (1996–2000). Tamtéž uspořádal jedenáct ročníků celostátních výstav současného umění (1996–2006).

K jubilatům byly použity údaje z internetu a dalších zdrojů.

Jiří Höfer

— —

Březinova zahrada se probudila

Z iniciativy jaroměřického zahradníka Vladislava Vejtasy (37) začal na podzim loňského roku dostávat zcela jinou podobu dvorek za domem, v němž se nachází Muzeum Otokara Březiny. Zde básník v prvním poschodí žil a tvořil, zde přijímal vzácné hosty, mezi nimiž byl i Karel Čapek, známý milovník zahrad. Právě k Vejtasům do Jaroměřic směřovaly jeho objednávky na skalničky a jiné trvalky.

To byl jeden z důvodů, proč pokračovatel v rodinné tradici Vladislav Vejtasa - firma slaví letos 110 let své existence - nabídl městu Jaroměřice zřízení Zahrady symbolů Otokara Březiny. Základy byly na dvoře domu položeny v září, kdy došlo k osázení prvních stromků, keřů a rostlin. Byla provedena sadová úprava včetně nové cesty a trávníku.

Sám Vladislav Vejtasa o svém díle říká: „Tak jako básník Otokar Březina byl hlavní představitel symbolismu u nás, tak i tato zahrada je protkána symboly spjatými s jeho životem a tvorbou.“

Březinova sbírka Svítání na západě je zde například znázorněna stále zelenou bergénií kvetoucí brzy zjara v barvě červánků. Dva stromky jinanu dvoulaločného představují přátelství mezi Otokarem Březinou a Františkem Bílkem. Jsou vysazeny v životních velikostech obou tvůrců.

Vladislav Vejtasa nezapomněl ani na nejoblíbenější Březinovu květinu – žlutý svízel syřišťový. Ten, protože je to letnička, bude vždy zjara naset na připravený záhon.

Pavel Kryštof Novák

--

Rozloučili jsme se:

s panem Vladislavem Zadrobílkem (pseudonym D. Ž. Bor) 11. 12. 2010 zemřel ve věku 78 let. Pro naše členy a příznivce známý autor knihy Dítě andělů (Otokar Březina), Trigon 2000. Dílem O. Březiny byl výrazně ovlivněn. Jeho dílo je rozsáhlé. Vydal své 4 básnické sbírky, 17 prozaických děl, mimo editorské práce na sbornících, překladech a četných příspěvcích do časopisů. Za sbírku Klonování času byl r. 2005 nominován na Státní cenu za literaturu. Do r. 1989 vydal v samizdatu 43 titulů. Po r. 1989 vedl nakladatelství Trigon, kde vydal více než 150 titulů. V době totalitního režimu stále měnil zaměstnání, a tak se jistě vyhnul tvrdým represím. Věnoval se hermetismu, výtvarnému umění i beletrii. V alchymistické knihnici byly vysoce ceněny jeho komentáře. Jako hudebník byl členem hudební skupiny, ale věnoval se i malířství, umělecké vazbě knih a organizoval i výstavy obrazů, na kterých se účastnil i svými díly. Jeho jemné estetické cítění se promítalo do veškeré jeho tvůrčí činnosti.

S panem Jaroslavem Kubou

Rozloučili jsme se s laskavým a obětavým člověkem, členem SOB, který rozvážně a s velkým osobním nasazením pracoval jako starosta Jaroměřic nad Rok. po dvě volební období.. Byl prvním svobodně zvoleným starostou po roce 1989. Panu Jaroslavu Kubovi vděčíme mj.za to, že přispěl významným způsobem k záchraně objektu Muzea Otokara Březiny, který byl v havarijním stavu a uvažovalo se o jeho demolici. Zvolil technické řešení, které bylo s minimálními náklady uskutečněno v r. 1993 a v září toho roku bylo Muzeum O. Březiny otevřeno veřejnosti.. Dovolím si tvrdit, že tento dům bude jednou nejen národní kulturní památkou, ale bude zařazen i na seznam UNESCO. Pro rozloučení s panem starostou Jaroslavem Kubou platí slova našeho básníka: „...velcí a svatí našeho rodu, kteří jdou s námi v zahradách světla...“ Za všechno díky.

Za výbor SOB Jiří Höfer 26. 2. 2011

Z činnosti

15. 1. Tradiční novoroční setkání členů a výboru SOB v Jaroměřicích nad Rok. Navštívil nás i nový starosta Ing. Jaroslav Soukup, tak jsme měli možnost seznámit ho s našimi aktivitami i problémy. Projevil zájem, přislíbil podporu a zájem na dobré spolupráci.

3. 2. Autorské čtení Ivy Mrázkové a Šárky Kořínkové ve spolupráci kolegů z FF UK v Praze pod názvem titulu knihy Carissime, kde se touláte v Památníku J. Mahena v Brně. Pořad uvedla Daniela Iwashita, pod jejímž vedením byla korespondence Jakuba Demla Josefu Ševčíkovi zpracována.

14. 2. Jakub Deml opět v Památníku J. Mahena v Brně pod názvem „Co vám mám říci“. Z života a díla Jakuba Demla s prezentací knihy Vladimíra Binara Čin a slovo, která je mimořádně zdařilá. Prezentoval Jiří Höfer.

20. 2. Účast řady našich členů na slavnosti Pocta Jakubu Demlovi v Tasově.

24. 2. Autorské čtení knihy Aleše Palána a Davida Lukšů Rozsvítil pro mne v Městské knihovně v Jihlavě. Následovala zajímavá diskuse.

17. 3. v 17 v Praze na Starém Městě v Knihovně Václava Havla, v Řetězové ul.7: Anna Pammrová – druhá část. Přednášela Dr. Milada Škárová. Doprovodné promítání jejích fotografií z míst, kde A. P. žila. Pořádáno ve spolupráci se Spol. A. Pammrové.

25.3. v 16 hod. v Jaroměřicích nad Rok.: pietní akt u hrobu Otokara Březiny k výročí úmrtí.

26.3. v 16 hod. v ZŠ O. Březiny v Jaroměřicích nad Rok.: Slovo - eseje O. Březiny a další texty. Interpretace Jiří Höfer, hudební spolupráce Leopold Hrdý.

Program na jaro a léto 2011

12.4. v 17 hod. v Knihovně Václava Havla v Praze. Esej **Slovo Otokara Březiny a Slovo o slově Václava Havla.**
30.4. v 18 hod. vernisáž výstavy **Otokar Březina a esperanto** v Muzeu řemesel (Muzeum Vysočiny) v **Moravských Budějovicích** ve spolupráci s Klubem esperanta. Ukončení výstavy 28.5.2011.
12.5. v 19 hod. v Praze na Starém Městě v Golem klubu, Na Pernštýně 18 **autorské čtení** našeho člena **Jana Kratochvíla**. pod názvem **Větrný plášť** – pořad z nejnovější tvorby. Spolupracují: Ivana Liedemanová a v hudební části Milan Dospiva a Josefína Matyášová (duo kytara a housle). Pořádáno ve spolupráci s Klubem PTP Pardubice.

— —

Oprava z Bulletinu č. 54 – „Vzkříšení G. Mahlera“
Text G. Mahlera ze závěru jeho Druhé symfonie:

*Vzkříšen bude, vzkříšen bude zas
tvůj prach, až přijde čas!
Život ti věčný
vrátí Bůh nekonečný*

*Vzkříšeno, mé srdce, budeš zas,
brzy tvůj přijde čas!
Čím víc se chvěješ,
tím blíží k Bohu spěješ.*

(v překladu Jiřího Stromšíka)

V Bulletinu č. 54 se nám text „rozhodil“, tak to s omluvou
napravujeme.

— —

Žádost o zaplacení členských příspěvků

Výbor SOB se obrací na členy Společnosti se žádostí, pokud možno, o
zaplacení členského příspěvku na rok 2011 Kč 150,-. Číslo účtu je
226798166/0300. Pokud nemáte vyrovaný rok 2010, žádáme též o
zaplacení. Naše Společnost se nachází v tísnivé finanční situaci.
Děkujeme.

— —

Pozvánka
na 7. ročník Literárně-výtvarných dílen
ARS POETICA 2010

Pořadatel: sdružení “Quo vadis” Hlavní vedoucí: František Burda
Počet účastníků: 30, vedoucích: 8 a 2 pomocné síly

Termín: **30. 7. od 14:00 - 6. 8. 2010 do 12:00** Cena: 2400 Kč.

Místo: lesní tábořiště Ježkov (Sokol) mezi obcemi Doubravice a Zábřezí u Dvora Králové n. L. **Ubytování:** ve stanech s podsadou

O co nám jde?

Ars Poetica je pokusem o zachycení tiché všední poezie života v rozmanitosti jejích forem. V každém člověku je ukryta schopnost vnímat „chuť skutečnosti“, schopnost nechat se okouzlit nitrem věcí i dějů. Pokorné hledání oné tajuplné smysluplnosti všeho, co nás obklopuje, je velikým dobrodružstvím. K takovému dobrodružství je potřeba dopřát si k němu čas, přijímat nové a ochota naslouchat. Cesta je plná překvapení i úskalí, a proto je třeba mít dobré průvodce. V letošním ročníku nás budou doprovázet: Vratislav Effenberger, Antonín Brousek, Josef Suchý, Zbyněk Havlíček, Ladislav Dvořák, Jan Vladislav a František Lazecký.

Hosty na podvečerních setkáních budou: básníci Luděk Marks a Pavel Herot, literární historik Vladimír Binar, grafik Pavel Piekár, fotograf Jaroslav Bárta, hudebník Martin Evžen Kyšperský, básník Pavel Kolmačka, malíř Vladimír Kokolia.

Kontakt na pořadatele: František Burda 733 291 260,

Přihlášky: T. Burdová, Komenského 194, 549 01 Nové. Město nad Metují.

www.arspoetica.cz

SKUPINA ČEZ

HLAVNÍ PARTNER

Bulletin vychází díky finančnímu příspěví Ministerstva kultury ČR.

Děkujeme partnerům:

Skupina ČEZ, Ministerstvo kultury ČR, Dřevozpracující VD Jaroměřice n. R., Stanislav Hort Třebíč, Město Jaroměřice n. R., Doc. MUDr. Emil Černý, CSc. Brno.

Bulletin vydává výbor Společnosti O. Březiny v Jaroměřicích n. Rok., Březinova 46, 675 51, tel.: 603760768. IČO 44065841, e-mail na předsedu Mgr. Jiřího Höfra: hofer.j@seznam.cz, e-mail na studijní knihovnu při Muzeu O. B.: studijniknihovna@otokarbrezina.cz. Adresa našich stránek: www.otokarbrezina.cz. Toto číslo sestavil výbor SOB, tisk Helena Stejskalová a Blanka Nedvědícká.

Titulní strana: František Bílek

Prosíme všechny, kdo máte e-meilovou adresu, sdělte nám ji, abychom mohli posílat bulletiny e-meilem. Děkujeme.

Příspěvky do č. 56 dodejte laskavě do 20.7.2011.

